

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

СУЧАСНА ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА

Частина III

**Дніпро
2024**

УДК 81'1(477)

С 91

*Ухвалено до друку Науково-методичною радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»
(протокол № 4 від 19 грудня 2024 р.)*

*Ухвалено до друку Вченою радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»
(протокол № 4 від 26.02.2024 р.)*

Сучасна прикладна лінгвістика. Збірник наукових праць. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2024. Ч. III. 295 с.

(в авторській редакції)

У збірник увійшли наукові дослідження, які були оприлюднені на міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні погляди на прикладну лінгвістику» (14 листопада 2024 року). Тематика статей охоплює актуальні питання щодо розвитку та становлення прикладної лінгвістики.

Матеріали наукових досліджень можуть бути використані у практичній діяльності фахівців вказаних напрямів діяльності та у навчальному і виховному процесах закладів освіти.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Лежнєва Тетяна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, проректор Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Крашеніннікова Тетяна Валеріївна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Нежива Ольга Миколаївна – доктор філософських наук, доцент, професор кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Дудник Олена Володимирівна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Лимар Андрій Петрович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Холод Ірина Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Негодченко Ольга Петрівна – старший викладач кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Мірошник Андрій Дмитрович – провідний фахівець відділу організації наукової роботи, міжнародних зв'язків та академічної мобільності Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

© ВВПЗ «ДГУ», 2024

© Автори, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
Алексєєв Артур. Вплив штучного інтелекту на розвиток психолінгвістичних моделей	6
Андрішко Олег. Інтелектуальні ігри на уроках української мови	12
Варакута Марина. Психолінгвістика тайм-менеджменту: аналіз мовних технік у боротьбі з прокрастинацією	21
Василенко Олена. Формування полікультурної компетентності студентів у сучасному багатомовному середовищі	29
Возняк Ігор. Дотепність і сарказм як словотворчі характеристики сленгової лексики (на матеріалі сучасного німецького сленгу та його англійськомовних відповідників)	36
Возняк Ігор. Лінгвістичний аналіз правових дефініцій як засобу (інструмента) техніки нормопроєктування	48
Дудник Олена. Українізація в добу визвольних змагань 1917-1921 років (регіональний аспект)	58
Зав'ялов Дмитро. Компетентнісний підхід у підготовці здобувача вищої освіти.....	68
Запотічна Роксолана. Integrating language nests into English teaching strategies ..	73
Квітинська Ліана. Семіотика – принципи програмування: небезпеки та забезпечення	80
Кирпита Тамара, Давидова Тетяна, Левицька Світлана. Підтримка студентів із вадами слуху на заняттях з іноземної мови	92
Korsunskia Viktoriia. Die Eisbergmethode in der Kommunikationspsychologie	100
Крашеніннікова Тетяна, Руколянська Наталія, Холод Ірина. Мова як етнічна ознака в суспільстві	113
Леошенко Дмитро. Мова як чинник формування етнічного світогляду	126
Лимар Андрій. Державна мовна політика радянської влади в Україні у 30 рр. ХХ ст. як засіб мовно-культурної асиміляції	133
Лучанінова Ольга. Інформаційно-аналітичне формування здобувачів вищої освіти як особистостей і професіоналів у векторі академічно-педагогічного дискурсу	143
Моргунова Аліна. «Таємна доктрина» О. П. Блаватської як джерело міжкультурної комунікації	149
Мосейко Анжела. Роль юридичної лінгвістики у судовому процесі: аналіз впливу мови на рішення суду	157
Негодченко Ольга. Символічні елементи України в наївному мистецтві	163
Нежива Ольга. Застосування медіації при вивченні іноземної мови	175
Панков Олександр. Інноваційні методи навчання студентів з питань пожежної безпеки на об'єктах з масовим перебуванням людей	184

Пйонтик Вікторія, Романишин Наталія. Концептуалізація російсько-української війни: антропоцентричний вимір в сучасному художньому дискурсі.....	200
Поповський Анатолій. Імперський жезл злочинної Москви – кати, катівні, катування	211
Рева Ірина. Вплив імперського наративу на світосприйняття жителів Росії в умовах російсько-української війни 2014-2024 рр. (на матеріалах відеоблогу «Vox Veritatis»)	220
Романишин Наталія, Лапчук Руслана. Вербалізація емоційних параметрів концептосфери «війна очима цивільного населення» у сучасному українському художньому дискурсі	227
Руколянська Наталія. Лексичний масив сучасної кримінально-процесуальної субмови	234
Сергієнко Наталія. Проблеми і перспективи вивчення української мови як іноземної	241
Сімічева Юлія. Використання штучного інтелекту для підвищення ефективності викладання іноземної мови у ВНЗ	248
Сковронська Ірина. Еміграційні процеси і преса української діаспори США та Канади: причини виникнення й етапи становлення	256
Хмель-Дунай Галина. Збереження культурної спадщини як елемент виховання.....	266
Якубовська Марія, Даньшова Валентина. Система ціннісних наративів особистості в умовах війни як основа ментального здоров'я: на прикладі творчості Ярини Черногуз	274
РЕЦЕНЗІЇ, ВІДГУКИ, РЕКОМЕНДАЦІЇ	
Бабій Олег. Довженко: погляд крізь століття	280
Д'Аміко Аліса. Контент міжмовної синергії	282
Лимар Андрій. Реабілітовані історією	284
Сковронська Ірина. Пастух Юрій «Не сушу молодості весла!»	286
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	293

6. Певень К. О., Хміль Н. А., Макогончук Н. В. Вплив штучного інтелекту на зміну традиційних моделей навчання та викладання: аналіз технологій для забезпечення ефективності індивідуальної освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2023. № 11 (29). С. 306–316.
7. Семенишина І. В., Кочарян А. Б., Савастру Н. І. Майбутнє вищої освіти: роль онлайнкурсів та адаптивних підходів. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 10 (16). С. 807–821.
8. Толмач М. Цифрові технології в освіті: можливості й тенденції застосування. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*. 2021. № 4 (2). С. 159–171.

ЕМІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ І ПРЕСА УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ США ТА КАНАДИ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ Й ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ

Ірина СКОВРОНСЬКА

*доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»,
кандидат філологічних наук, доцент*

У статті йдеться про початок та історичні причини еміграційних процесів з України до Канади, США, Аргентини, Бразилії й започаткування преси української діаспори у цих країнах. Розглянуто їх роль, значення, передумови розвитку і здійснено проєкцію на сучасні події в Україні та еміграційні процеси в час війни.

Зазначено, що ще зовсім нещодавно, у 90-х роках ХХ сторіччя, у житті цивілізованого світу вагомою була роль друкованого на папері живого слова. Преса і тогочасні засоби масової інформації були пріоритетними джерелами отримання вістей про світ і про події, що відбувалися у ньому. Видавці і редакційні колеги несли відповідальність за інформацію та її правдивість. Сьогодні усе і простіше, і складніше водночас. Інтернет миттєво розповсюджує будь яку інформацію, яка перекладається всіма мовами світу, однак правдивість її буває складно перевірити. У цьому і полягає проблема.

Доведено, що взаємозв'язок політики і преси є не опосередкованим, а безпосереднім.

Ключові слова: еміграційні процеси, преса, рідна мова, освіта, школа.

The article deals with the beginning and historical reasons for the emigration processes from Ukraine to Canada, the United States, Argentina, and Brazil and the establishment of the Ukrainian diaspora press in these countries. Their role, significance, and prerequisites for development are examined and projected onto current events in Ukraine and emigration processes during the war.

It is noted that until quite recently, in the 90s of the twentieth century, the role of the living word printed on paper was significant in the life of the civilized world. The press and the mass media of that time were the priority sources of news about the world and the events taking place in it. Publishers and editorial boards were responsible for the information and its veracity. Today, things are both easier and more complicated. The Internet instantly disseminates any information that is translated into all the languages of the world, but it can be difficult to verify its veracity. This is the problem.

It is proved that the relationship between politics and the press is not indirect, but direct.

Keywords: emigration processes, press, mother tongue, education, school.

Постановка проблеми та її значення. Преса віддзеркалює сучасність, є виявом політичного і господарського, мистецького і торгівельного, літературного і наукового життя. Вона нотує факти історії в процесі її творення. Завдяки пресі кожна людина є сьогодні учасником світових подій і свідком творення історії.

Аналіз досліджень проблеми. Серед дослідників періодичної преси здавна побутувала думка про те, що для розвитку преси, у тому числі й діаспорної, необхідні певні передумови, а саме: масовий, освічений читач, швидкі засоби комунікації, відповідна техніка репродукції друкованого слова, папір [1, с. 12], та чи не найважливішим фактором є політичні умови. Їх вплив помітний в усіх галузях суспільного життя, відображенням якого була і залишається преса. Побут та існування українців поза межами України довгий час не були сюжетом всебічних науково-публіцистичних досліджень, хоча процеси еміграції взагалі висвітлювали ще І. Франко, В. Стефаник. Переважно про життя української еміграції ми довідувалися здебільшого з мандрівних нотаток та оповідей туристів.

Виклад основного матеріалу. Наші країни живуть на усіх материках, хоча найбільше їх у США, Канаді, Аргентині, Австрії, Бразилії. Інституційні органи цих держав приймали емігрантів і дозволяли українцям створювати етнічні поселення. Важко сказати, скільки емігрантів з України проживають на даний момент у цих країнах. Про це можна буде говорити після війни, але у 90-х роках минулого сторіччя українська діаспора становила близько 10 млн. чол. [2, с. 4]. Серед основних причин, що породили масові еміграційні процеси у той час була колоніальна залежність України від інших окупаційних держав [3, с. 110], однак найдавнішим є еміграційний рух з України до Канади й США. Саме в США та Канаді вперше на Американському континенті виникла українська еміграційна преса.

За думкою О.Антонюка, діаспора – слово грецьке, яке означає розсіяння (етнічної спільноти) за межами країни його походження [4, с. 22]. Історики-українознавці (А. Животко, М. Марунчак, Ф. Заставний, В. Маруняк та інші) виділяють три хвилі еміграції: I-а – під час революції; II-а – період другої світової

війни та повоєнні роки; III-я – 60-70 р.р. XX століття (дисиденти). Ф. Заставний вказує й на четверту хвилю еміграції. З цього приводу він зазначає, що з середини 80-х років з України зросли еміграційні відпливи єврейського населення в основному в США і Канаду. Це так звана четверта найбільш масова після революції хвиля еміграції [2, с. 21]. Ці три хвилі різнилися за своїм якісним складом. У першому випадку – це була трудова еміграція, у другому – в основному політична, у третьому – викликана лише політичними мотивами. В час повномасштабної війни, яку розпочала Росія проти України, маємо говорити про п'яту хвилю еміграції, спричинену цією війною. Понад ... мільйонів українців вимушено покинули рідну землю. Досліджувати ці процеси можна буде лише після припинення військової агресії, оскільки війна триває, то й тривають еміграційні процеси.

Сьогодні зарубіжні українці, які покинули Україну ще до війни, є повноправними громадянами кількох десятків країн різних континентів. В умовах багатоетнічного оточення вони зберігають у своєму середовищі рідну мову, звичаї, культурні, мистецькі і побутові традиції, тобто свою національну самобутність [4, с. 27].

Вже з другої половини 1860 років стартували еміграційні процеси соціально і економічно гноблених народних мас, що особливо значущими були на західноукраїнських землях. Та, власне, еміграція у повному розумінні цього слова розпочалася у другій половині 1871 р. Емігрували в основному з Карпатської України та Лемківщини, і лише в 1890-х роках – з Галичини і Буковини. Цікавим видається той факт, що нащадки тих, хто покинув Україну тоді, зараз відомі у цілому світі. Останні розвідки свідчать, що прабабуся Марка Цукерберга народилася 1892 році на Тернопільщині й емігрувала до США у віці 25 років.

Першу хвилю еміграції зумовив факт скасування кріпацтва у 1861 році. Нестача аграрних угідь викликав переселення біднішої верстви селян з України у причорноморські степи, на Кубань, у Сибір, на узбережжя Тихого океану. У цей час розпочалася і еміграція селян до Америки та Канади.

Початком масової еміграції до США вважається 1877 рік. Мотивами до переселення стали соціально-економічні причини. Виїздили з України переважно трудящі люди, бідність яких у більшості супроводжувалася неписьменністю, а це значно ускладнювало як сам переїзд, так і адаптацію у нових умовах. Емігрували на той час переважно із Галичини, Буковини, Закарпаття [5, с. 25].

Для того, щоб забезпечити проживання сім'ї, селянин повинен був володіти шістьма гектарами землі, а понад 70% селянських господарств в Україні мали менше цього мінімуму. Але й ті землі, які належали селянам, через відсутність сільськогосподарських машин не давали високих врожаїв [2, с. 12-42].

Великі групи емігрантів зі східної України, що прибули у 1892 році до Вірджинії, а у 1896 році до Південної Дакоти, заснували тут низку поселень, одне з яких отримало назву «Київ». Деяко пізніше галичани у Північній Дакоті заснували поселення «Україна» [6, с. 51-56].

Перша світова війна спинила процес еміграції, водночас перервавши зв'язок емігрантів з Україною. На той час до США уже переїхало близько 700 тисяч українців.

Внаслідок навальних історичних подій, що розгорнулися початку ХХ століття відбувся черговий поділ України. У 1917 році здійснилася жовтнева революція (більшовицький переворот). Громадянська війна закінчилася в Україні встановленням радянської влади. З розпадом Австро-Угорської монархії у 1918 році утворився ряд незалежних держав. Україна знову була поділена. Галичина потрапила під владу Польщі, Південна Буковина під владу Румунії. Ця обставина вельми подіяла на життя українського народу, окремо й на еміграційні процеси. Ознакою цього періоду стало суттєве збільшення переселень із політичних мотивів і поява політичної еміграції [6, с. 52].

На виняткову увагу заслуговує той факт, що початок 20-х років позначений явищем рееміграції до України. Так реемігрували Володимир Винниченко, Михайло Грушевський, Мирослав Ірчан та інші. Але репресії, що почалися у роки сталінського правління, змусили багатьох вдруге емігрувати [7].

На еміграційні явища могли впливати й чинники насильницького характеру, зокрема під час голодомору 1932-1933 та репресій 30-х років еміграція з Радянської України стала взагалі неможливою.

У міжвоєнний період Україну залишили понад 300 тисяч емігрантів.

Друга хвиля еміграції, на відміну від першої, охопила людей, як правило, освічених. Неписьменні являли на той час досить незначний відсоток, тому пристосування до умов чужоземного життя відбувалося швидше і легше. Переселенці активно включалися у громадську роботу, навіть провадили громадсько-політичні організації. Еміграція збагатилася науковцями, митцями, високоінтелектуальними людьми, тому українська національна культура почала активно розвиватися за межами України.

Під час Другої світової війни еміграційні процеси були призупинені, які відновилися тільки з її закінченням і стали відомими під назвою «третьої хвилі еміграції». Потік емігрантів складали колишні військовополонені, яких в СРСР мали за зрадників і на яких через перебування у полоні ворога очікувала кара; а також ті, кого вивезли загарбники до Німеччини як безоплатну робочу силу; працівники, які небезпідставно побоювались сталінських репресій і через те не повернулися в Україну.

Отже, третя хвиля еміграції в колах дослідників та науковців вважається політичною. Питанням емігрантів та біженців з 1945 року займалися міжнародні організації. Всього з України до США, Канади, Великобританії, Австрії, Бразилії, Аргентини, Франції, Німеччини у етап з 1947 по 1953 рік виїхало близько 250 тисяч громадян.

Приймаючи до себе українську еміграцію, уряд Америки повинен був подбати, аби надати емігрантам перспективу здобути освіту. Тому в українських земляцтвах почалося масове будівництво шкіл. Та англомовні вчителі не виказували виняткового бажання працювати у дальніх школах українських колоній. Складним питанням було й те, що вони не могли порозумітися з поселенцями, оскільки ті не знали англійської мови. Діти не розуміли вчителів, а

вчителі – дітей, тому природно в українців виникла потреба у підготовці для таких шкіл двомовних українсько-англійських вчителів. Адже відповідно до шкільного закону Грінвей-Льорінґс 1897 року двомовне навчання дозволялося.

На землях України, які належали Австро-Угорській монархії, у 1912 році діяло «Українське педагогічне товариство». Саме воно «унапрямувало освітню політику українців під всіма займанщинами та в діаспорі» [8, с. 12]. У 1926 році товариство перейменовано на «Рідну школу».

У звітах Департаменту Освіти 1897 року інспектор А. Йонг згадує про шкільну округу в околиці Стюардбурн. Він зауважує, що тут за останній час помітно зросла кількість вихованців завдяки дітям галичан, які оселилися в цій околиці [9, с.36]. Уряд Манітоби належно оцінив цю ситуацію, і з 1905 року у Вінніпезі почала працювати Руська Учительська Семінарія.

У 1907 році Руську Учительську Семінарію перенесено до Брендона. У 1911 році сформувалася опозиція до двомовної системи навчання, метою якої було за допомогою асиміляційного натиску перетворити емігрантів в одну канадсько-британську націю. Акцію ініціювали місіонери і місіонерські педагоги. Вони вишукували всілякі аргументи, щоб довести, що двомовна система навчання не лише непрактична, але й шкідлива. Цю політику асиміляції вітав ліберальний уряд. Консервативний уряд, навпаки, доводив, що асиміляція настане природним шляхом.

Найбільш точно ці події відображені у звітах Міністерства Освіти, які мали назву «Special Report on Bilingual Schools» [9, с. 7]. Інші документи Міністерства Освіти, що торкалися двомовного шкільництва в Манітобі, були знищені незнаною особою після ліквідації двомовного шкільництва, а Вінніпезький щоденник «Free Press», неофіційний орган ліберальної партії, до 29 січня 1913 року опублікував близько 30 статей, спрямованих проти двомовної системи навчання.

Не однаково дивилися на цю проблему українські часописи. Так, часопис «Канадійський Фармер» підтримував політику ліберальної партії, хоча вона

велася не в інтересах української еміграції, а газета «Ранок» спрямувала роботу проти католицизму і свою політичну орієнтацію скерувала на ліберальну партію.

В обороні двомовних шкіл виступила газета «Канадійський Русин», яка підтримувала лінію консерваторів.

Часопис «Український голос» вів найактивнішу полеміку на захист двомовного шкільництва. Його підтримували часописи «Канада» і «Новини». Із англomовних газет двомовну систему шкільництва обороняв тільки «Вінніпег-Телеграм».

У 1916 році, з приходом до влади ліберальної партії, двомовна система шкільництва була скасована, були скасовані й двомовні семінарії, що значно підірвало основи для повнокровного функціонування освітньої системи, яка пізніше могла стати надійним фундаментом для всебічного розвитку двомовної періодичної преси.

Закон про заборону двомовних шкіл діяв з 1916 до 1962 року. Ця ситуація змусила українців Канади організувати курси українознавства. У США україномовні школи діяли при церквах. У 50-х роках розпочався рух за вивчення української мови в школах Альберти. У 1959 році у середніх школах Альберти щодня одну годину відводили на вивчення української мови. 25 січня 1974 року відбулися збори у справі відновлення двомовного шкільництва. І вже у цьому ж місяці у п'яти школах Едмонтону були організовані україномовні дитячі садочки як перший крок до відновлення двомовних шкіл у провінції Альберті [10, с. 280].

Основну масу емігрантів складали національно і соціально малосвідомі селяни, а тому вони були нездатні боротися з тим же лихом, яке переслідувало їх як удома, так і в еміграції. І лише з початком розвитку української преси за океаном почався період національно-культурного піднесення еміграції, якої до половини 1888 р. було близько 100 000. (1890-1900 рр. – 78 тис.; за 10 р. ХХ ст. – 224 тис.). На цій об'єднувальній ролі діаспорної преси акцентує А. Животко. За таких невідрадних піонерських обставин українська преса, як мовчазна ідейна зброя недержавного народу, що сягала геть далеко у віддалені закутини

поселеного розпорошення, – взяла на себе роль вчителя, виховника, радника, інформатора, організатора, формувача, опікуна-консерватора, вартівника й захисника української душі. Українське друковане слово почало закликати читацьку аудиторію до самоорганізації й самопомоги; українська преса почала плекати між емігрантами ідеї всенаціональної єдності народу, як передумову національного визволення й самостійної держави [11, с. 291]. Економічна заробітчанська еміграція своїм виїздом з рідних місць запротестувала проти існуючих там порядків, а завдяки емігрантській пресі вона переростає в еміграцію політичну.

Приблизно у 1868 році до Америки емігрував з Київщини священик Агапій Гончаренко. Саме з його іменем, іменем політичного емігранта зі Східної України, пов'язані перші відомості про Україну і її народ, що офіційно з'явилися у пресі. У А. Гончаренка виникає задум створення двомовного періодичного видання, який він втілює 1868 року, заснувавши англо-російський часопис *«Аляска Геральд»* [1, с. 80]. Уже в одному з перших номерів англійською мовою було надруковано статтю, яка була побудована на довільному переказі поеми Шевченка *«Кавказ»*. У подальших виданнях друкувалися й інші твори Шевченка. А. Гончаренко прагнув привернути увагу американців до українських національних проблем, жертв під владою російського царизму. Проте чіткого уявлення про державне відродження України А. Гончаренко ще не викладає, оскільки у нього його ще і не склалося. У серпні того ж 1868 року А. Гончаренко став публікувати додаток до газети *«Аляска Геральд»* українською та англійською мовами. Додаток отримав назву *«Свобода»*. У 1872 р. *«Свобода»* стала окремою газетою, проіснувавши до червня наступного року [12, с. 115-119]. Цей часопис можна вважати, як стверджує А.Животко у своїй праці *«Історія української преси»*, «попередником української преси, української журналістики за океаном» [11, с. 20-26]. На жаль, нам не відомий ні тираж, ні обсяг, оскільки не існувало покажчика цієї газети.

Не володіючи англійською чи французькою мовами, українські поселенці відчували більшу потребу рідного друкованого слова. Великі простори вимагали інших методів господарювання. Незнання законів і звичаїв стало теж поштовхом до творення української преси на нових місцях поселення. Тільки преса рідною мовою могла належно інформувати про господарювання, права, звичаї, історію та державний устрій нової країни [1, с. 90].

Декілька років пізніше два священики із Західної України – о. Іван Волянський та о. Григорій Грушка – продовжили справу, яку започаткував А. Гончаренко. Завдяки їх зусиллям 15 серпня 1886 року побачив світ перший примірник газети *«Америка»*, що почав виходити у Шенандоа, штат Пенсільванія, на кошти І. Волянського за редакцією В. Сіляновича. Вона й стала першим українським друкованим органом.

«Проте, – як згадував сам І. Волянський на сторінках газети *«Свобода»* за 1912 рік, – газета виходила двічі на місяць, але при моїх часто-густо душпасторських подорожах і на те не ставало часу... Газета мала примітивний вигляд, не було жодної системи у подачі матеріалів, версталася на чотири колонки, «внакрутку». Основний її зміст – інформаційна хроніка з життя української еміграції» [12].

Першою українською газетою, що виходила протягом досить тривалого часу, стала газета *«Свобода»*. Її видавництво з 15 вересня 1893 року організував Григорій Грушка. Ця газета мала значний вплив як на розвиток української преси в Америці, так й на процеси американізації та збереження національно-культурної ідентичності переселенців. Коментуючи внутрішньоукраїнські справи, *«Свобода»* намагалася займати таку надпартійну й надгрупову позицію, котра об'єднувала б українців на платформі всенаціональних прагнень і вірувань [13, с. 26]. *«Свобода»* була своєрідним інформативним місточком між українцями в Канаді та українськими емігрантами США.

Висновки. Досвід української еміграційної преси США і Канади збагатив теорію і практику української журналістики загалом, надав можливості творчо

використовувати кращі традиції цієї періодики в національній журналістиці з метою удосконалення форм і методів формування етносвідомості українського народу. Виникнення і функціонування української діаспорної преси зумовлене насамперед прагненням української спільноти у США і Канаді не втрачати основних ознак своїх етнічних коренів, зв'язків із рідною Батьківщиною. Діаспорна преса виконувала і виконує сьогодні функцію інформаційного мосту між Україною і українцями в діаспорі. Сучасна українська періодика США і Канади входить до складу загальної системи національної української мови. Вона виразно відображає національний дух, ментальність свого народу; на чужих землях виступає репрезентанткою культурно-історичних надбань української нації, а також є важливим засобом порозуміння між різними народами.

Список використаної літератури

1. Боровик М. Українсько-канадська преса та її значення для української меншини в Канаді. Мюнхен, 1977. 314 с.
2. Заставний Ф. Українська діаспора. Львів, 1991. 120 с.
3. Павлюк С. Хто він, зарубіжний українець? *Віче*. 1993. № 4. С. 109-116.
4. Антонюк О. Етнополітика в Україні: історія та сучасний стан. *Український історичний журнал*. 1999. № 4. С. 15-28.
5. Шлепаков А. Українська трудова еміграція в США, Канаді (кін. XIX поч. XXст.). Київ, 1960. 200 с.
6. Кучер І. «Київ» і «Україна» на карті США. *Брідщина*. 1993. № 2. С. 51-56.
7. Дорошенко Д. Нарис історії України. Львів, 1991. 572 с.
8. Леник В. Українці на чужині або репортажі з далеких доріг. Львів, 1994. 335 с.
9. Білаш Б. Англійсько-українське шкільництво в державній системі Манітоби. Мюнхен; Вінніпег, 1984. 223 с.
10. Західноукраїнський збірник / Упорядник Яр Славутич. Едмонтон. 1975, Ч. 2. 384 с.
11. Животко А. Історія української преси / З передмовою К. Костєва. Мюнхен, 1989-90. 334 с.
12. Варварцев М. Агапій Гончаренко – піонер української еміграції в США. Мюнхен, 1994. 126 с.
13. Гриценко О. Українська преса США і Канади (1991-1995 рр.). Київ, 1995. 102 с.